

EEN INTERMEZZO OP DE WEG VAN MIAMI EN NEW YORK

SHOOBIDOOWAH IN KISSEMMEE

Platenhoes van Dion & The Belmonts

door Hans Maarten
van den Brink

Tussen Miami in het zuiden en New York in het noorden van de Verenigde Staten loopt de Interstate Highway nr. 95, ruim 1300 mijl beton en asfalt. In het voorjaar van 1977 legde ik deze route, om redenen die hier niet van belang zijn, meer dan eens af.

Binnen vijf minuten nadat de grote auto de snelweg was opgedraaid was het gevoel er, zonder mankeren: de prettige mengeling van tristheid en geluk die de eenzame reiziger, althans deze eenzame reiziger, op een lange tocht steevast overvalt. Maar tijdens deze autorizen langs de Amerikaanse oostkust kwam er nog iets bij. Achter het stuurwiel had ik van het eerste moment de indruk dat ik in een scène was gestapt die me zeer vertrouwd was, die ik al duizend keer eerder beleefd had. Dat gevoel hield stand tijdens de eindeloze rit door de Everglades toen de benzine dreigde op te raken, in de spookachtige verlatenheid van de badplaats Savannah Beach, bij het verdwalen in de zwarte wijken van Baltimore, tijdens de botsing die ik bijna had in Washington en bij het binnensnijden van New York; het was er iedere keer onder het stiekem douchen in een Teamsters-gebouw en bij elke maaltijd in een chroomstalen wegrestaurant, steeds jk had getankt en weer de nacht inreed. Dit was ontegenzeggelijk het echte Amerika waarin ik me voor het eerst bevond, maar het leek als

twee druppels water op het decor van talloze films en televisieprogramma's die ik had gezien. En die ik had beleefd als fictie.

Een belangrijke oorzaak voor het gevoel van onwerkelijkheid lag in de geluidsbron midden onder de voorruit op het dashboard. Op die plek was de autoradio gemonteerd, die voortdurend stond afgestemd op de lokale zender met de beste rockmuziek. Geen middel dat de waarneming zo beïnvloedt als muziek. En geen muziek die zoveel te vertellen heeft over de natieve idealen en de groteske frustraties van Amerika in de laatste dertig jaar als rock'n'roll — of kortweg rock. De muziek uit de radio en wat ik zag door de voorruit werkten op elkaar in als beelden van één film, die maar niet echt wilde worden.

Dion di Mucci

Op een van die lange tochten sloeg ik een zijweg in, naar het plaatsje Kissimmee in het hart van Florida. Daar kwam ik in Disneyworld, de overtreffende trap van het pretpark Disneyland in Californië. Disneyworld bevat de Amerikaanse droom in gecomprimeerde vorm: de verovering van het wilde westen en van de maan, zijn er in één middag te bezichtigen. De bezoeker beweegt zich al naar gelang de situatie dat vereist te voet, per boot, met monorail of stoomtrein van attractie naar attractie en komt op zijn tocht door het landschap voortdurend de helden van de Amerikaanse populaire cultuur tegen; per raderboot de Mississippi afzakend wordt hij toegewijd

door Tom Sawyer en Huckleberry Finn en alom tegenwoordig zijn de scheppingen van Walt Disney zelf; Mickey Mouse, Donald Duck, Bambi, Sneeuwwitje en de zeven dwergen. Bijna beangstigend is de perfectie waarmee deze sprookjeswereld is geïmagineerd. Kosten noch moeite zijn gespaard.

Tegen het vallen van de avond treden er tijdens mijn bezoek in het centrum van het park verschillende artiesten in korte shows op. Een big band, een zangeres van wie ik vaag wel eens gehoord had en een artiest van wie de naam alleen al werelden opende. Dion di Mucci. De voormalige voorzanger van Dion and the Belmonts, vier Italiaanse jongens uit de Bronx die in 1960 de populairste blanke vocal group in Amerika waren.

Ze blonken uit in het doowop-genre, meerstemmige samenhang waarbij de hoogst triviale tekst van de leadzanger omlijst wordt met een vlechtwerk van *ooohs, aaahs* en *shoobidoowah's* in verschillende toonaarden, van een diepe bas tot een schrille falset. Op zijn slechtst klinkt het als een slap aftreksel van de zwarte gospelmuziek waar het een gepolijste versie van is, op zijn best is het een verrukkelijke muzikale suikerspin. Dion and the Belmonts behoorden tot de besten, tot Dion di Mucci zich tot een solocarrière liet verleiden. Niet dat die hem aanvankelijk geen succes bracht — getuige hits als *The Wanderer*, *Runaround Sue* en *Lonely Teenager* —, maar problemen met drugs leidden rond 1964 tot zijn verdwijnen uit de rangen van de groten in de rock 'n roll.

Hij moest wel diep gezonken zijn, dat hij hier in een amusementspark, van wat voor allure het ook mocht zijn, in de open lucht drie voorstellingen op een avond diende te geven. Dion, de held van Belmont Avenue, van de hele Bronx; met zijn frisse oogopslag jaren lang het idool van tienermeisjes in alle staten van Amerika. Eigenlijk paste dit showbizzeed heel goed in het tableau van Disneyworld, besefte ik later, want ook de pijlsnelle opkomst en ondergang van de superstar is een Amerikaans thema.

Het moet gezegd dat Dion zich geroutineerd kweet van zijn taak. Hij zong een middle of the road-repertoire dat volgens plan bij het merendeel van het publiek in de smaak viel. De teksten waren wat pretentieuzer geworden, de melodieën aanmerkelijk vlakker. De Stem, dat kon ik niet ontkennen, had hij echter nog steeds; wat hees in het laag, steeds zuiverder in de hogere regionen. Misschien dat ik daarom besloot te blijven zitten en alle drie de voorstellingen bij te wonen, maar het kan ook zijn geweest omdat ik inmiddels zeer vermoed was.

Langzaam werd het stiller in het park. De laatste attracties sloten hun deuren, de acteurs die in de laatste *parade down mainstreet* Mickey Mouse of Goofy hadden gespeeld kropen uit hun pakken, musici hadden hun instrumenten al ingepakt, overal werden de lichten gedoofd. Voor de overgebleven nieuwsgierigen, een kleine groep, begon Dion aan zijn laatste show. De volgorde van het programma

kende ik inmiddels — *The Wanderer* aan het slot zou de enige verwijzing naar oude glorie zijn.

Rilling

Het liep anders. Na het laatste lied bleef er in de diepe duisternis die nu over heel Disneyworld lag één kleine lichtbundel op het toneel gericht. Daarin trad Dion naar voren, met drie leden, van zijn kundige begeleidingsgroep, zo te zien mede-nederlands ook Amerikanen van Italiaanse afkomst. Ik heb een dia van dat moment gemaakt: een inktzwarte plaat met in het midden een kleine geel-oranje vlek.

Er liep een rilling door het publiek toen de vier één voor één van laag naar hoog een toon pakten en samen een vierstemmig akkoord zongen dat de pure verklanking van het begrip zuiverheid leek te zijn. Zonder instrumentale begeleiding stortte het kwartet zich daarop in een versie van *I wonder why* waar het plezier in de noten die over en onder elkaar door buitelden van af spatte. Voor de manier waarop Dion nu zong moet de uitdrukking 'de sterren van de hemel' uitgevonden zijn. Ik keek omhoog. Inderdaad, ook in een stralend heldere sterrenhemel boven zijn droomland was door Walter Elias Disney in zijn meesterplan voorzien.

Het tweede nummer was *Teenager in love* met een suizend achtergrondkoor waartegen Dion, zesendertig jaar oud, de hartekreet van een verliefde tiener aanjammerde: 'each time we have a quarrel, it almost breaks my heart, 'cause I am so afraid that we might have to part'. Teksten waarvan het neerschrijven je met plaatsvervangende schaamte vervult, maar die daar en op dat moment lieten horen wat rock 'n' roll op zijn best is: een Amerikaanse mythe tot leven gebracht in simpele muziek en triviale teksten maar met een gloeiende overtuiging.

Ik kon aan alles merken dat het publiek om me heen — vooral mensen van middelbare leeftijd, de oudsten en de jongsten waren er op dit uur niet meer — precies begreep waar de zanger het over had. Dion di Mucci zong nog eens over dat land waarin ze jong waren geweest en waar iedereen trouwens jong leek te zijn, waar glimmende open auto's om altijd klaterende frisdrankfontein cirkelen en waar verdriet niet meer is dan de scène voor het keerpunt van een film die vast en zeker gelukkig eindigt. Met zijn laatste toegift deelde de zanger de genadeslag uit.

Het was het onnavolgbaar lietje *Where or when* — de grootste hit van de Dion and the Belmonts, in januari 1960. 'It seems we stood and talked like this before, we looked at each other in the same way then, but I can't remember where or when.'

Voor en opzij van me maakten schouders vreemde schokbewegingen, maar voor de betrouwbaarheid van deze waarneming sta ik niet volledig in. Ook ik nam mijn omgeving nog slechts door een floers van tranen waar.

Om Disneyworld te verlaten dient men zich in te schepen op een ouderwets schip dat over een waarschijnlijk speciaal voor dit doel gevaren meer naar de uitgang en de parkeerplaatsen vaart. De passagiers van die laatste veerdienst die avond waren terwijl de boot over het spiegelgladde water gleed opvallend stil. Ik besloot die nacht nog een aantal kilometers verder te rijden; de autoradio zette ik pas uren later aan.